

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

18. november 2004

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 19. november 2004
- dagsordenspunkt rådsmøde (konkurrenceevne) den 25.-26. november 2004
- vedlægges Videnskabsministeriets reviderede notat vedrørende dagsor-
denspunkt 10.

Audun Toft

Notat

Revideret notat til Folketingets Europaudvalg med henblik på møde i Rådet (Konkurrenceevne (det indre marked, industri, forskning) den 25.- 26. november 2004

- Forskningsdelen

Pkt. 10: ITER: Forslag til Rådets afgørelse om ændring af direktiverne i Rådets afgørelse af 16.november 2000, som ændret 27. maj 2002 og 26.november 2003, til Kommissionen om at føre forhandlinger om fastlæggelse af et internationalt grundlag for, at parterne i ITER (den internationale termionukleare forsøgsreaktor) TP (den tekniske projektering) –aftalen og kvalificerede tredjelands i fællesskab kan forberede den fremtidige oprettelse af en retlig enhed, der til sin tid skal forestå ITER's opførelse og drift, når og hvis dette besluttet

- Rådets afgørelse

10. november 2004

rev. 18. november 2004

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43

1260 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post vtuv@vtu.dk

Netsted www.vtu.dk

CVR-nr. 1680 5408

s. 2

Sagsnr. 700

Dok-id 315441

Center for Analyse og Politik

Lone Heyde

Telefon 3392 9713

Telefax 3311 3620

E-post lhe@vtu.dk

Pkt. 10: ITER: Forslag til Rådets afgørelse om ændring af direktiverne i Rådets afgørelse af 16. november 2000, som ændret 27. maj 2002 og 26. november 2003, til Kommissionen om at føre forhandlinger om fastlæggelse af et internationalt grundlag for, at parterne i ITER (den internationale termokernreaktor) TP (den tekniske projektering) –aftalen og kvalificerede tredjelands i fællesskab kan forberede den fremtidige oprettelse af en retlig enhed, der til sin tid skal forestå ITER's opførelse og drift, når og hvis dette besluttet

Retsgrundlaget er artikel 101 i EURATOM-traktaten, som indeholder bestemmelser om Fællesskabets indgåelse af aftaler med tredjelands og internationale organisationer.

- **Rådets afgørelse (forventes, når dokument foreligger)**

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

1. Baggrund

I forhandlingerne om placering og drift af ITER er der behov for mindre ændringer af det forhandlingsdirektiv, som Rådet gav Kommissionen den 16. november 2000 (som ændret i 2002 og 2003).

2. Forslagets indhold

Kommissionen anmoder Rådet om at godkende modifikation af forhandlingsdirektiverne på følgende hovedpunkter:

- 1) Paragraf (1) erstattes af følgende: "Parterne i aftalen skal være Det Europæiske Atomenergifællesskab (EURATOM), herunder lande, som deltager i Euratom fusionsprogrammet som fuldt associerede tredjelands, Kinas regering, Japans regering, Republikken Koreas regering, Den Russiske Føderations regering, USA's regering samt, hvis de ønsker det, regeringer i andre kvalificerede lande. Fodnote: Eller det videst mulige partnerskab blandt disse parter, hvis enighed om opførelsen af ITER i Cadarache ikke kan opnås mellem alle parterne."

I de oprindelige direktiver var de anførte parter Japan, Rusland og regeringer fra andre kvalificerede lande som Canada og USA. Canada er siden udtrådt. Formålet med ændringen er at angive, hvilke seks potentielle parter der kan blive tale om.

- 2) Paragraf (3) erstattes af følgende: "Kommissionen bemyndiges til at forhandle med de parter, som finansierer og deler omkostningerne ved opførelsen af ITER i Cadarache. Fodnote: Kommissionen vil i forhandlingerne henvise til oversigten over fordeling af omkostningerne, som angivet i den forklarende note til Kommissionens forslag til Rådsbeslutning. Aftalerne kan omfatte europæisk deltagelse i internationale samarbejdsaktiviteter inden for

forskning inden for en bredere tilgang" (= placering af ITER i Frankrig og et satellit forsøgsanlæg i Japan efter nærmere angiven omkostningsfordeling) "med henblik på gennemførelsen af fusionsenergi."

Ændringen skal afspejle Rådets énstemmige tilbud om, at ITER placeres i Cadarache i Frankrig samt Rådets opfordring til at opnå det bredest mulige internationale samarbejde som følge af den bredere tilgang.

Derudover er der tre mindre konsekvensændringer, som bl.a. skal sikre en smidig overgang mellem de igangværende koordinerede tekniske aktiviteter for ITER og den fælles implementering af ITER.

Efter en orientering om status for forhandlingerne drog formandskabet på Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 24. september 2004 - på grundlag af en udveksling af synspunkter - konklusioner om det videre arbejde. Det fremgår heraf, at EU som tidligere aftalt fortsætter bestræbelserne på en global løsning og med en placering af den nye fælles forskningsfacilitet i Cadarache.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

I de hidtidige forhandlinger er man nået til enighed om et partnerskab mellem EU og Japan. Fastholdes denne enighed vil det betyde, at Japan skal yde et større bidrag til opførelsen af ITER i Cadarache end de lande, som ikke er potentielle værtslande. EU skal til gengæld bidrage til finansieringen af aktiviteter, der gennemføres i Japan som led i den internationale aftale.

EU's finansielle bidrag frem til slutningen af 2006 vil respektere de rammebeløb, som er fastsat i Rådsbeslutningen om sjette Euratom-rammeprogram. Fra 2007 og frem skal dette bidrag være tilpasset de beløb, som bliver vedtaget i efterfølgende rammeprogrammer. EU's bidrag til ITER og støtteaktiviteterne finansieres af Fællesskabets budget med et loft på 40% til ITER's opførelse. Den resterende finansiering kommer fra frivillige bidrag fra værtslandet, andre medlemslande og associerede lande samt et ekstra japansk bidrag til opførelsen af ITER ud over de aftalte 10%.

EU's samlede udgifter til bygningen af ITER og til finansieringen af de nødvendige støtteaktiviteter er af Kommissionen skønnet til på årsbasis at udgøre 400 mio. Euro (fra 2007 og 10 år frem). Dette indebærer rundt regnet en fordobling af niveauet til fusionsforskning i forhold til det sjette Euratom-rammeprogram.

3. Europa-Parlamentets udtalelse

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

4. Høring i Danmark

Udkast til ændring af direktiver har ikke været sendt i høring.

5. Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil ikke have direkte statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

6. Nærhed og proportionalitet

Spørgsmålet forventes ikke behandlet i forslag til forhandlingsdirektiver.

Da ITER-samarbejdet er grænseoverskridende, må de mål, der opstilles, søges opfyldt på fællesskabsplan.

7. Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Europaudvalget er ved flere lejligheder blevet orienteret om ITER, senest ved samlenotat af 9. september 2004 forud for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 24. september 2004.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**